

Gyárfás Endre

Lúdas Matyi 2007

ELSŐ LEVONÁS

Hajdann, egy faluban, a' Nyírenn-é vagy az Erdő
háton, bárhol, Krisztus után jó kétezer évvel
főhősöm, Lúdas Matyi, régi baromfitenyésztő,
csődbe jutott, s már számláit sem tudta fizetni.
Anyja a nyugdíjából tengődött, szeretője
más ágyába heverve remélte, hogy eljut a csúcsig.
(Korlátlan hitelű kártyát értünk ama csúcson.)
Munkát kéne találnom, töprengett Matyi búsan,
sok mindent tudok én, van mesterségem ezernyi.
Csakhogy a munkaerőpiacon *szükség* vala bőven:
szűk/lehető/ség, s nem jó dolgos férfira *szükség*.
Kölcsönkért, hitelért kuncsorgott, ámde hiába,
mert hitel annak jár, akinek már van valamicske.
Ekkor – mint aki éppen a tenger habjaival küzd,
s érzi, hogy őt várják ma a cápák munkaebédre,
mentőcsónakot áhít, s lám, már jó is a csónak –
megpillant egy szót a lapokban: „MUNKAAJÁNLAT.
Döbrögi káéfté felvesz jószághoz is értő
dolgos munkaerőt. Az az egy feltétele van csak,
hogy befizessen a csekkszámlánkra egy összeget, aztán
várjon az értesítésre, hogy ekkor és ekkor a munkát
kezdheti. Hol s mi a munka, no persze, tudatjuk időben.”
Nem piti aprópénz ez az összeg, ámde megéri,
így gondolta Matyink, s kölcsönt kunyerálva kamatra
végre kinyögte, s nyomban a csekkszámhlára utalta.
Várt, csak várt, de napok, hetek úgy múltak, hogy a válasz
nem jött meg, sem postával, sem postagalambbal.
(Bár egy jó sült/posta/galambra a szája megéhült.)
Nem bírván cérnával, végül fölmene Lúdas,
ám az adott címen csak egy ócska üres telek állott,
s látta, a cégjegyzékben a Döbrögi-cég neve nincs meg.
Prókátornál, pandúrnál próbált kutakodni,
ám a csaló – hiszen az lehetett – eltűnt a homályban.
Csakhogy Mátyás föl nem adá, és kezdte nyomozni.
Lám, a nyomok nyugatibb, módosb országba vezetnek.
Háromszor veri ezt kenden Lúdas Matyi vissza,
esküdözik hősünk; nincs rá ok, hogy be ne tartsa.

M Á S O D I K L E V O N Á S

Túl a határon Döbrögi ingatlanban utazgat,
 alkuszik, ad-vesz, majd pihenésül néha vadászgat.
 Tudván ezt Matyi, most mint erdőbirtokos azzal
 ámítgatja, hogy irtó gazdag az erdeje vadban,
 ám maga nem szeret ártatlan lényekre tüzelni.
 Felcsillan szeme Döbröginek, s bár óvatos ember,
 hobbija ejti rabul: oly fontos a trófeagyűjtés,
 hogy nem vizsgálódik eléggé, s rámege a lépre.
 Megszokván otthon, hogy könnyű semmibe venni
 törvényt, környezetóvó vadvédelmi tilalmat,
 járja az erdőt fegyveresen, rőtvdra lövöldöz.
 Ott fut az őzbak, s ő ma bakot lő, tudja előre.
 Hát bizony úgy lett. Drága bakot lőtt, mert Matyi által
 aktivizált természetvédők jöttek azonnal.
 Hányszor csattant furkósbotjuk Döbrögi hátán?
 Tán a kakuk számolta csupán vagy az erdei visszhang.
 Felbukkant Matyi végül, s így szólt: Íme, az első.
 Sérelmét Lúdas már csak kétszer veri vissza.

H A R M A D I K L E V O N Á S

Sokba kerülhet az eltört csontok gyógykezelése
 ott, hol Döbrögi túllőtt minden célon. Ezért hát
 ismét itthon leste, hogyan lehet újra nyomulni.
 Ím, a csodás szociális háló! Hogyha ügyes vagy,
 foghatsz véle aranyhalat, és pompás lakomád lesz.
 Lúdas mint hivatalnok Döbrögöt új feladattal
 bízta meg: osszon szét ruhafélét rászorulóknak közt.
 (Jószándék gyűjtötte halomba sokunk adományát.)
 Hogy fog Döbrögi osztani? Mátyás tudta előre.
 Jól ismerte a lelkét, bár nem volt pszichológus.
 Nem tett mást Matyi, mint hogy a rászorulókat a raktár
 környékére hívatta. De bottal gyertek, izente.
 Éjfél tájt teherautóval jött Döbrögi halkan,
 s kezdte rakodni a holmit, hogy jó pénzen eladja.
 Ám ekkor botok illették ülepét, s nem akárhogy.
 Felbukkant Matyi végül, s így szólt: Második ez már.
 Még egyszer veri ezt kenden Lúdas Matyi vissza.

N E G Y E D I K L E V O N Á S

Döbrögi úr megtudta, ki volt a verés okozója.
 Bosszút megbosszulni olyan, mint sakkra ha sakkot
 adnánk, bár a megoldás végül mégis a matt lesz.
 Döbrögi összetoborzott néhány konditeremből
 öt-hat vállra (nem agyra) kigyúrt, tetovált deli fickót.
 (Ajkon, fülcimpán és más fityegőn vala pírzing.)
 Itt a fotó Matyiról, szólt megbízójuk, azonnal
 szóljatok, és magam állok a bandánk élire nyomban,
 én ütöm elsőnek, s azután a ti dolgotok immár,
 hogy palacsintává verjétek. Állom a cechet.

Tudvalevő, hogy nálunk minden hír kiszivárog.
 Tudta Matyink, mi az ábra, s nagy ravaszul kieszelte,
 hogy' fenyegethetné ama ütleg Döbrögít inkább,
 semmint őt, aki mellett óvón áll az igazság.
 Egy nagy maffia főnöke – bár nem fűzte barátság
 hozzá Lúdas – hajlandó volt már csak a balhé
 kedvéért is, hogy Matyi maszkját öltse magára.
 Így, Lúdas Matyiként ült golfklubjában egy este.
 Pincéreként álltak a testőrök körülötte.
 Pár esemes, ememes, és Döbrögi tudta, hol éri
 ellenségét tetten. A banda elindula rögvést
 – élén őmaga – és bőszen benyomultak a klubba.
 Éppen az ál-Matyihoz közelített Döbrögi ökle,
 ámde a maffiafőnök buzgó őrei máris
 ugrottak – ez a dolguk –, s verték Döbrögi hátát,
 majd elejét, tetejét, s hogy alulról mit kapa, mit sem,
 bízzuk az úri közönség gyermeki képzeletére!
 Csakhogy a többi, ki Döbrögi védelmére szegődött,
 megszolgálni akarván bérét, harcba vetette
 öklét, szíját, nuncsakuját, botját, karikását.
 Trója alatt sem zajlott ádzabb csata hajdan.
 Míg a gorillák küzdöttek, közibük keveredvén
 Döbrögít innen is, onnan is érte a férfias ütleg.
 Hordágyon volt már, amidőn meglátta: fölötte
 ott mosolyog Matyi, mint aki elvégezte a dolgát.
 Megkaptad, szólt Lúdas, lám, ez jár a csalónak.
 Megsarcoltad a munkát váró, jóhiszemű nép
 jó néhány tagját, még engemet is. De a bosszú
 végül mégis elért. Én megmondottam előre:
háromszor veri ezt kenden Lúdas Matyi vissza.